

Příklad 1: Zapište podmínky pro vektor $\psi \in L^2(J)$, aby ležel v $D(P_\alpha^2)$, kde P_α je jedno ze samosdružených rozšíření $-i d/dx$ na konečném intervalu $J = (a, b)$. Ukažte přímým dosazením, že podmínky získané pro $\psi(a)$, $\psi(b)$, $\psi'(a)$, $\psi'(b)$ vyhovují vztahům získaným pro rozšíření $-d^2/dx^2$ na regulárním intervalu z přednášky.

Pro P^2 na celé reálné ose stejným způsobem ukažte, že jeho definičním oborem je $H^2(\mathbb{R})$.

Příklad 2: Samosdružené operátory dané diferenciálním operátorem $-d^2/dx^2$ na polopřímce tvoří třídu parametrizovanou jedním z možných ekvivalentních způsobů, například

$$\begin{aligned} T &= \tilde{T}|_{D(T_c)}, \quad \tilde{T}: H^2(\mathbb{R}) \rightarrow L^2(\mathbb{R}_+): \psi \mapsto -\psi'', \\ D(T_c) &= \{\psi \in H^2(\mathbb{R}_+) \mid \psi'(0) = c\psi(0)\}, \quad c \in \mathbb{R}, \\ D(T_\infty) &= \{\psi \in H^2(\mathbb{R}_+) \mid \psi(0) = 0\}. \end{aligned} \quad (1)$$

Ukažte, že pro $c \in \mathbb{R}_-$ mají operátory T_c jednu vlastní hodnotu, a najděte odpovídající vlastní vektor. Co popisuje fyzikálně?

Příklad 3: Poučku, která nám přišla vhod zejména pro zespoda omezené potenciály (předpoklady viz 24.3.), že

$$\int_I (V(x)|\psi(x)|^2 + |\psi'(x)|^2) dx \quad \text{konverguje,} \quad (2)$$

dokažte. Jak odsud plyne, že pro $\text{ess inf } V > -\infty$ je $\psi' \in L^2(\mathbb{R})$? Co se může pokazit, pokud spodní mez neexistuje?

Návod: Uvažujte funkci $(\psi'(x)^*\psi(x) + \psi(x)^*\psi'(x))'$. Ukažte použitím argumentů absolutní spojitosti, že její integrál přes $\mathbb{R}$ konverguje, a tuto znalost pak použijte na výraz, který získáte rozepsáním derivace.

Poznámka: Po další proběhlé hodině v (2) rozpoznáváme formu $s(\varphi, \psi) = (\varphi', \psi') + (\varphi, V\psi)$ vyhodnocenou v (ψ, ψ) .

Příklad 4: Operátor energie na polopřímce nebo úsečce můžeme namísto von Neumannova postupu také hledat Friedrichsovým rozšířením (protože je pozitivní). Zde uvažujeme seskvilineární formu $(P^{(0)}\varphi, P^{(0)}\psi)$, ke které hledáme uzávěr. Jestliže vyjdeme z uzavřeného operátoru $P^{(0)} = S$, dá se ukázat, že výsledkem rozšíření je operátor S^*S . Uvažujte operátory $\psi \mapsto -i\psi'$ na definičních oborech

$$\begin{aligned} D(P_+^{(0)}) &= \{\psi \in H^1(\mathbb{R}_+) \mid \psi(0) = 0\} && \text{(polopřímka),} \\ D(P_J^{(0)}) &= \{\psi \in H^1(\mathbb{R}_+) \mid \psi(a) = \psi(b) = 0\} && \text{(úsečka } J = (a, b)). \end{aligned} \quad (3)$$

Kterému rozšíření z naší nekonečné rodiny toto *konkrétní* rozšíření odpovídá?